Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Postilla super epistolas Pauli - Cod. Lichtenthal 63

Nicolaus <de Lyra>

Ulm, [1465]

Philemon

urn:nbn:de:bsz:31-35480

Visual Library

famose n̄ sit aut alt͡ꝫ ꝑ pl̄s ymīneiauit et p̄itū ep̄ſſit
ne cura ꝓuisīos tuā eiꝰ negligere et ſignat̄ eā vn̄ ſpē
iſtā ꝓuisio andꝫ dicēs Diſcant autē i. weſt rec̄ete ſes vat
ſubditi bonis opibꝫ peſſe i. weſt iſiſtere ſi miſtrādo doctoribꝫ
ad vſꝰ neceſſarios n̄ ſupflūos vt n̄ ſint ifructuosi et
excidat̄ et i igne̅ mittant̄ ſit arbor ifructuoſa mat̄ iij
oīs arbor q̄ n̄ facit fructū excidet̄ et i igne̅ mittet̄ i co-
ſeq̄nte ſalutat eū dicēs ~~Salutat~~ Salutāt te oēs q̄ mecū
ſūt quoꝝ noīa tacꝫ ꝑ ꝯ ozeuitate Saluta eos qui nos
amat i fide i. weſt fidelit̄ et n̄ ficte Cōſt Conſequenter
ſalutat oēs gnār̄ dicēs Gr̄a dni dei i. q̄ ē arra vite ete
cū oībꝫ vobis ſuple ſit amen

Explicit ep̄la ad thitum

Incipit ep̄la ad philemonē

Philemoni familiares l̄ras facit
ꝓ onesimo ſeruo eiꝰ ſc̄ibēs ei ab
vrbe roma de carcere ꝓ ſupra dictū oneſimū

Incipit ep̄la ad philemonē

Paulꝰ vinctꝰ ihū xp̄i et thimo-
teꝰ frat̄ philemōi dilecto et
adiutori nr̄o et apie ſorori car-
iſſime et archippo cō militoni nr̄o et
ecclesie q̄ i domo tua ē Grā vob et
pax a deo p̄re nr̄o et dn̄o ihū xp̄o Gr̄as
ago deo meo ſp̄ meoriā tui facies i oroibꝫ meis
audiēs caritatē tuā et fidē quā hēs i dn̄m ihm
et i oēs ſc̄tos vt cōmunicatio fidei tue euidens fiat
i agnicōe oīs boni i xp̄o ihū Gaudiū eīm magnū

lr̄m et ꝯsolacōe ī caritate tua q̄ viscera scōꝝ
requieuert ꝑ te frater. Propter qd multā fiduciā
hn̄s ī xp̄o ihū imꝑandi ti qd ad rem ꝑtinet
ꝓpt caritatē legē magꝭ obsecro cū sis talis ut
paulꝰ senex. Nūc aūt vinctꝰ ihū xp̄i. Obsecro
te ꝓ meo filio q̄ genui ī vinculꝭ honesimo
q̄ tibi aliq̄n inutilis fuit. nūc aūt et ti et mihi
utilis q̄ remisi. Tu aūt illū ut mea viscera
suscipe. q̄ ego volueram mecū detinē ut ꝓ te
mi ministraret ī vinculꝭ ewangelij. sine ꝯsilio tuo aūt
nihil volui facē. ut ne velud ex necessitate bonū
tuū esset. sed voluntariū. Forsitan enī ideo dis
cessit ad horā a te ut eternū illū reciperes
iā nō ut seruū sꝫ ꝓ seruo carissimū fratrē maxime
mihi q̄nto aūt magꝭ ti et ī carne et ī dn̄o. Si
ergo me h̄es sociū tuū suscipe illū sic me. Si
Si aūt aliqd ~~nocuit~~ nocuit ti aut debet hoc mi
imputa. ego paulꝰ scripsi mea manu ego

reddam ut non dicam tibi quod et te ipsum mihi debes. Ita
frater ego te fruar in domino. Refice viscera mea
in Christo. Confidens de obedientia tua scripsi tibi
sciens quoniam et super id quod dico facies. Simul autem
et para mihi hospitium nam spero per orationes vestras
donari me vobis. Salutat te epafras concaptivus
meus in Christo Jhesu, marcus, aristarchus, demas
et lucas adiutores mei. Gratia domini nostri Jhesu
Capitulum [?] hic capit[ulum]
Christi cum spiritu vestro amen. epistola ad philemonem
[?] dividitur in tres partes scilicet in
salutationem et prohemium in gratiarum actionem et conclusionem ibi confidens
prima parte ponitur persone salutantes cum dicitur Paulus vinctus
Jhesu Christi id est incarceratus pro fide Jhesu Christi. Hic non nominat
se apostolum quod est nomen dignitatis sed vinctum pro Jhesu Christo
quod est expressivum pietatis eo quod intendebat movere Phile-
monem ad pietatem ergo Onesimum pro quo scripsit hanc epistolam
Philemoni ut patebit in sequentibus. Et Thimotheus frater. Hunc
adiungit in salutatione qui erat dilectus Philemoni ut sit
magis exaudibilis non solum per reverentiam Pauli sed etiam
per amorem Thimotei. Secundo ponitur persone salutate cum dicitur Phile-
moni dilecto et adiutori nostro tempore predicationis. Et appie
sorori carissime. Hec ut dicit glosa erat uxor Philemonis.
Ideo eam nominat in salutatione ut inclinet Philemonem ad pieta-
tem exauditionis. Et archippo commilitoni nostro in militia Christi
resistendo viriliter adversariis fidei et iste nominatur cum
eo quia et appia. Et ecclesie id est congregationi fidelium que in
domo tua est quia ad eam plures fideles habitabant. Tercio
ponitur optatio cum dicitur Gratia vobis etc. et exponitur sicut in pre-
cedentibus epistolis. Gratias. Hic [?] ponitur secunda pars epistole scilicet prohemium.
Et dividitur in duas quia primo Paulus excipit Philemonis benivo-
lentiam. Secundo format suam petitionem ibi [?] quod primum dicit
Gratias ago deo meo semper actu vel habitu vel semper id est
[?] tribus [?] memoriam tui faciens [?] gratias
debemus [?] preteritis et [?] futuris. Audiens caritatem
tuam et fidem id est commendationem tue caritatis et fidei [?]
[?] in qua habes in domino Jhesu cui servis cum fidelitate et [?]

sanctorum que per te vel tua bona opera sunt consolata Ut communicatio fidei
tue in effectu quo se eius ad fidelitatem et fidem eius ministrans
in servitute evidens fiat per receptionem primum in agnitione
omnis boni idest in gloria dei visione in quo est omne bonum in christo
ihesu idest per christum ihesum tamquam per mediatorem nostrum vel secundum
tempore ipsum quia ibi refulget interius in aspectu sue divinitatis et
exterius in aspectu sue humanitatis Gaudium enim magnum habui
quia bonum discipuli redundat in gaudium magistri quia viscera
sanctorum requieverunt per te frater consolatus enim fuerat eos vo-
et etiam ministrando vel aut communicando et sanctos non
faciebat apostolus adulandi sed ut provocaret eum in
bonum quia virtus laudata crescit Propter hoc consequenter apostolus facit
suam petitionem et in ea removet excusationem ubi forsitan sum-
primum dicit propter quod idest propter te caritate [illegible] audita multam
fiduciam habens in christo ihesu idest per amorem ihesu christi imperandi tibi quod
ad rem pertinet idest quod est decens et rationabile propter caritatem
item me et te mutuam magis obsecro cum sis talis vita et etate
ut paulus senex propter quod magis volo uti deprecatione quam imperio
unde et sciens thimotheo dicit prima thimotei v° seniorem
ne increpaveris sed obsecra ut patrem Nunc autem et vinctus ihesu christi
quasi dicat mea senectus et incarceratio movere te debent ad acquie-
scendum mee deprecationi quam subdit ne dicens obsecro te pro meo filio
spirituali quem genui in fide in vinculis onesimo propter te quem teneris ea
diligo qui tibi aliquando inutilis fuit tua tollendo qui fuit infidelis
nunc autem deo reconciliatus in tempore et mihi et tibi utilis serviendo
fidelitate quem remisi melioratum tu autem illum ut mea viscera suscipe
idest ut filium meum carissimum ac si fuisset genitus ex meis vi-
sceribus quem ego volueram mecum detinere ut pro te qui filius meus
es et iam diu fuisti mihi ministraret cum sit servus et sic mihi ministra-
ret propter vinculis euangelii idest quibus sum alligatus propter predica-
tionem euangelii Sine consilio autem tuo idest assensu tuo nichil volui
facere de eius retentione ut ne velut ex necessitate bonum esset tuum
idest ne bonum ministerii quod facit mihi pro te esset in veritate
sed voluntarium tuum quia est servus tuus videretur magis coactum quam voluntarium
ex parte tua Forsitan enim hic removet duplicem excusationem quam
posset iste philemon facere prima est quia honesimus abierat re-
cesserat ipso nesciente propter quod non debebat ab eo tam recipi secundam
hoc autem excludit apostolus per hoc quod ille recessus se cedit ad bonum
philemonis Forsitan enim discessit ad horam a te idest modico
tempore quod quasi nichil est computando ad eternitatem Ut eternum illum
reciperes idest ne solum ipsum ad tuum servitium paratum sed etiam
in futuro tecum ad vitam eternam ordinatum sed subdit Iam non ut servum sed
pro servo fratrem carissimum religione christiana maxime mihi scilicet cari-
ssimum eo quod in fide genui ipsum ut predictum est quanto autem magis
tibi supple quam sit carus quia cum recessit ipsius et in carne quia
servus tuus est ad serviendum tibi totaliter et in domino quia factus est fidelis
tibi verissima caritate coniunctus et compar hic Si ergo me habes socium tuum
suscipe illum sicut me idest dulciter et benigne Si autem hic removet re-
cusationem quam posset philemon dicere quod onesimus recedendo in-
tulit sibi dampnum in rebus vel in suis rebus quod removet apostolus per hoc quod
obligat se ad satisfaciendum dicens Si autem aliquid nocuit tibi in persona
tua aut familia aut de ex obligatione aliquid mihi imputa hoc

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

debitor Ego paulus scripsi manu mea ad maiorem certitudinem ego reddam idest satis faciam tibi pro ipso dno qui est super omnes sed subditur ut non dicam tibi quod etiam subditur cum dicit quod et te ipsum idest et quia te ipsum mihi debes eo quod es creatura mea in fide katholica idest instructione eruditus qui dicit nunc ergo quod michi debeas ita frater ego te fruar in dno idest gaudeo de te ideo si feceris quod peto refice viscera mea implendo desiderium meum in hoc quod postulo in dno idest propter dnm ihesum xpm et propter me scribens confidens hec est ultima pars in epistola conclusio in qua primo ostendit se scripsisse philemoni confidens de promptitudine sue obedientie dicens confidens etc. Secundo mandat sibi hospitium parari confirmando spiritualiter dicens simul autem etc. Tercio ponit salutaciones dicens salutat te epafras etc. et ultimo benedicit ei et aliis sic dicens gratia dni nostri ihesu xpi que est causa vite beate cum spiritu vestro suple sit perseverantem amen

Explicit epistola ad philemonem

Incipit prologus ad hebreos

In primis dicendum est cur apostolus paulus in hac epistola scribendi morem non servaverit ...

Vm aut venerit quod perfectum est evacuabitur quod ex parte est primo corinthiorum xiii in primitiva ecclesia illi qui de iudaismo convertebantur ad fidem xpi nimis zelabant et insistebant pro lege moysi sicut scribitur in libro actuum apostolorum et in quo quidem libro textus historia nascentis ecclesie ut dicit ieronimus in epistola ad paulinum ubi enim xpo credito introducitur vita beati iacobi iosephi et pauli apostolorum et de zelo quorundam ad fidem xpi et lege moysi sic dicens fideles vides frater quot milia sunt in iudeis qui crediderunt xpo et omnes sunt emulatores legis etc. et ideo pro lege moysi zelabant quam credebant esse necessariam ad salutem ipsorum observari ut habetur act. xv quidam ascendentes a iudea in antiochiam ubi erat ecclesia fidelium inchoata dicebant fratres quia nisi circumcidamini secundum morem moysi non potestis salvi fieri et inde orta fuit heresis nazareorum dicentium observantiam omnium legalium esse necessariam ad salutem ut dicit augustinus in libro suo de heresibus paulus autem in tantum eos reductos non solum ad eos qui presentes erant in tercio sit celis apostolus sed etiam in celum raptus visiones et raptum secundum quod augustinus ad paulinum de videndo deum videns hoc quod evangelium veritate scripsit hanc epistolam hebreis ad fidem xpi conversis inmanente ostendens defectum legis respectu evangelii et propter eius cessationem tempore perfectionis quod est opus xpi et ex hoc patet quod ista epistola inter epistolas pauli penultima est in ordine licet sit ultima scribendi tempore quod patet ex duobus primo quia ex eo modo scribendi quia hanc epistolam scripsit hebraice quoniam ut magis dicebatur in sacra scriptura aut hebraicum antiquum est inter omnes sicut dicit ysidorus primo ethymologiarum unde et alie derivantur a lingua hebraica et quoniam absonum et contra admonicionem quod patet de litteris grecis prima enim littera hebrea nam dicitur aleph secunda beth prima greca dicitur alpha secunda betha et de aliis saltem ut in pluribus unde patet quod littere grece sunt derivate ab hebraicis et non est dubium quod littere latinas sit ydeoma latinum ab ydeomate greco et patet secundo ex quo patet hoc epistola quia in hac epistola veritas ~~dei enim~~ legis evangelii et eius perfectio ostenditur in aliis autem epistolis pauli apostoli ad observantiam evangelii fideles hortatur primo autem est legis veritatem agnoscere quam ut ipsam observare patet quod hec epistola ut dictum est priore ordine doctrine suo in presuppositione designatur adumbrata